CENA 10 GROSZY. Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

PRENUMERATA WYNOSI:
w Kaliszu miesięcznie . . 2 zł. —
Z odnoszeniem do domu . . 2 zł. 50 gr.
Na prowincji z przesyłką
pocztową . . . . . . . . 3 zł. —
Zagranicą . . . . . . . . 5 zł. —
Cena pojedyńczego egzemplarza 10 gr.

# GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:
Za 1 wiersz milim. lub jego miejsce na stronie 1, 2 i 3 gr. 10.
Nekrologi gr. 10, zwyczajne gr. 5.
ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI,
Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. № 91.
Otwarta od 9 do 7 wieczorem.

Nr. 283 (7913) Czwartek, dnia 11 grudnia 1924 r. Rok XXXII



## TELEGRAMY.

### Kongres Oświatowy

WARSZAWA, 10. (Pat.) Obradujący w Warszawie w dniach 7 i 8 grudnia 1924 roku ogólno polski kongres oświatowy przyjął m. in. rezolucję wsprawie oświaty pozaszkolnej, następnie uznał za konieczną potrzebę wychowanie specjalnie przygotowanych do pracy specjalnych instruktorów działaczy oświatowych, oraz przyjął cały szereg rezolucji w sprawie pracy na Kresach i zagranicą. M. in. uchwalono rezolucję następującej treści „ że ze względu na ogromną doniosłość t. zw. Kresów wschodnich wzywa się całe społeczeństwo do intensywnej akcji w kierunku zespolenia Kresów z Rzeczpospolitą" Pózatem przyjęto szereg rezolucji w sprawie akcji pracy wśród młodzieży i akcji organizacyjno naukowej, oraz rezolucję prof. Bujaka następującej treści: Kongres stwierdza, że praca oświatowo-kulturalna jest obecnie niemniej potrzebna niż przed odzyskaniem niepodległości, w szczególności stwierdza wobec demokratycznego ustroju Rzeczypospolitej potrzebę intensywnej pracy nad wychowaniem narodowem i obywatelskiem mas średnich.

### Zjazd piastowców

WARSZAWA, 10. (Pat.) Jak donoszą dzienniki, obradujący dn. 7 i 8 b. m. w Warszawie 4-ty kongres polskiego stronnictwa Lud. „Piast" przyjął cały szereg rezolucji dotyczących zmiany ordynacji wyborczej i reformy konstytucji w sprawie Kresów Wschodnich w sprawie wykonania reformy rolnej, sanacji gospodarczej i samorządowej. W końcu odbyły się wybory do rady naczelnej. Na prezesa stronnictwa wybrano ponownie pos. Wincentego Witosa.

### Komuniści w Estonji

TALLIN, 10. (Pat.) Ub. nocy w licznych punktach miasta dokonano nowych aresztowań wśród komunistów. 3 komuniści, którzy stawili zbrojny opór policji zostali zabici.

### Balet polski za granicą

SZTOKHOLM, 10. (Pat.) Zachęcony wyjątkowem powodzeniem baletu „Pan Twardowski" w Kopenhadze, przybył do Sztokholmu profesor Ludomir Różycki celem przeprowadzenia układu z tutejszą królewską operą o wystąpienie tego baletu. Z okazji pobytu prof. Różyckiego poseł Wysocki wydał śniadanie na którem byli obecni dyrektorowie opery, akademji muzycznej filharmonji, oraz kilku krytyków muzycznych i kompozytorów.

### Rezultaty szczegółowe wyborów w Niemczech

BERLIN, 10. W wyborach brało udział 81 proc. uprawnionych do głosowania. Na 495 mandatów, z których składał się Reichstag, ustalono dotychczas 468. Socjalni demokraci mają dotychczas 121 mandatów, nacjonaliści 100, partja ludowa 50, Voelkische 14, demokraci centrowi 32, komuniści 43, bawarska partja ludowa 17, partja gospodarcza 10, związek chłopski 5, związek włościański 7.

Reichstag zwołany zostanie na dzień 7-o stycznia.

Dotychczasowe rezultaty pozwalają na twierdzenie, że gabinet prawicowy jest wykluczony, Również nieprawdopodobną wydaje się koalicja partji mieszczańskich z Wirthem na czele. Najprawdopodobniejszą jest wielka koalicja socjaldemokratów, centrowców i partji ludowej. Gdyby kombinacja ta miała dojść do skutku so-

cjaldemokraci zażądają by kanclerzem został członek ich stronnictwa oraz będą się domagać od partji ludowej deklaracji gwarantującej ustrój republikański Niemiec.

Charakterystycznem jest, że przy wyborach przepadł redaktor naczelny „Vossische Zeitung" Bernhard oraz znany działacz nacjonalistyczny Redenton.

W Berlinie wielkie zwycięstwo odnieśli socjaldemokraci.

Brak wiadomości o rezultatach wyborów w Prusiech Wschodnich.

### Łódzka Rada Miejska przeciwko przemysłowcom

ŁODZ, 10. (Pat.) Rada miejska miasta Łodzi wystosowała do p. Premjera następujący telegram:

Rada Miejska m. Łodzi na dzisiejszem posiedzeniu powzięła jednomyślnie następującą uchwałę: „Rada Miejska jako wyrazicielka opinji naszego miasta wyrażając oburzenie swoje wobec smutnego i prowokacyjnego stanowiska przemysłowców postanawia zwrócić się do p. prezesa Rady Min. Grabskiego i do min. pracy i opieki społ. Sokala z prośbą o jaknajrychlejszą interwencję celem zrealizowania słusznych żądań robotników włókienniczych, przedstawiając im groźne następstwa strajku powszechnego, które odbijają się na interesach i gospodarce miasta".

(—) prezes Rady Miejskiej
dr. Eichna.

### Zniesienie sądów doraźnych za dezercje

WARSZAWA, 10. Wprowadzone rozkazem ministra spraw wojsk. z dnia 12 lipca 1922 r. sądy doraźne względem osób, podlegających sądownictwu wojskowemu, odnośnie do przestępstw dezercji, zostały obecnie zniesione.

### Konferencja 70 rabinów

BIAŁYSTOK 10. Dnia 7 b.m. odbyła się w Białymstoku konferencja rabinów, w której wzięło udział 70 rabinów. Omawiano sprawy dotyczące pomocy dla młodzieży szkół religijnych, oraz organizacji żydowskiej szkoły religijnej.

### Z Okręgowego Urzędu Ziemskiego w Piotrkowie

WARSZAWA, 10. Prezes Okr. Urzędu Ziemskiego w Piotrkowie, p. Dzierzbicki, został zwolniony z zajmowanego stanowiska. Kierownictwo Urzędu powierzone zostało dotychczasowemu kierownikowi wydziału urządzeń rolnych, p. Chamcowi.

### Z rynku zbożowego

WARSZAWA, 10. Wczorajszy dzień 9 b.m. na giełdzie towarowo-zbożowej nie przyniósł żadnej charakterystycznej zmiany. Podaż mierna, popyt średni. Ceny utrzymane za żyto — 20 zł., pszenica 25—26 zł. owies — 21 zł. — wszystko za kwintal franco stacja załadowawcza. Jęczmieniem wczoraj obrotu nie było.





## Dla czego w Kaliszu chleb taki drogi?

Jak wiadomo na ostatniem posiedzeniu t. z. komitetu walki z lichwą w Starostwie ustanowiono ceny na pieczywo następujące: kilo chleba żytniego — 40 gr. i kilo bułek pszennych — 80 gr. Okazuje się, że ceny te zgoła nie odpowiadają rzeczywistej wartości towaru i są niezwykle wygórowane, co postaramy się udowodnić.

Na całym świecie i w Kaliszu tak przed wojną, jak i w latach 1919—21, kalkulacja cen pieczywa opierała się na zasadzie, że kilo chleba powinno tak kosztować, co kilo mąki, a to na tej zasadzie, że tak zwany przypiek stanowi zysk i koszta wypieku, bowiem 100 kilo mąki daje do 140 kilo chleba. Kalkulacja ta tak u pp. piekarzy jak i w komitecie walki z lichwą poszła zupełnie w niepamięć.

Obecna cena mąki 50 proc. żytniej w młynach kaliskich wynosi 36 gr., gdyby zatem tyle kosztowało kilo chleba, to i tak zarobek pp. piekarzy byłby zupełnie dostateczny, ponieważ oprócz przypieku mają oni zysk na mące, gdyż nikt z nich z 50 proc. mąki chleba nie wypieka, lecz do tej mąki domieszywana jest mąka gorsza, zakupywana w młynach poza kaliskich. Łatwo to poznać na chlebie t. zw. pytlowym, który, gdyby był wypiekany z mąki 50 proc. byłby prawie zupełnie biały, a jest koloru ciemnego.

Jeszcze horrendalniejszą jest kalkulacja bułek pszennych, kilo najpiękniejszej mąki pszennej amerykańskiej, z której nikt bułek nie wypieka kosztuje 40 groszy, kilo bułek zaś 80 gr. czyli oprócz przypieku, różnicy na cenie pp. piekarze zarabiają 100 proc.

Jak wiadomo pp. piekarze kupują mąkę z młynów na miejscu wprost od producentów, nie płacą zatem kosztów transportu kolejowego zarobku pośredników itd. Tymczasem piekarze w Częstochowie, którzy pieką chleb wyłącznie z mąki kaliskiej, muszą płacić transport z Kalisza do Częstochowy, podatek ładunkowy, zarobek hurtowników częstochowskich, od których kupują mąkę, gdyż młyny kaliskie nie są w stosunkach z piekarzami w Częstochowie, wreszcie dyskonto weksli itd. W Częstochowie zatem, gdyby kalkulacja była taką samą jak w Kaliszu,

chleb powinien być droższy niż u nas co najmniej o 4 grosze na kilo. Jednakże czytelnicy się zdziwią, gdy dowiedzą się że w Częstochowie pomimo takiej olbrzymiej różnicy w kosztach produkcji chleb kosztuje 38 gr. kilo, czyli o 2 grosze na kilo taniej.

Prosimy zatem pp. piekarzy i Szanowny Komitet walki z lichwą, który pracuje od roku, drożyzny jednak u nas zwalczyć nie jest w stanie o łaskawą odpowiedź na pytanie: „Dlaczego w Kaliszu, skąd mąka rozchodzi się na całą Rzeczpospolitę chleb jest droższy, niż gdzie indziej, a w każdym razie nie tańszy?"

# KRONIKA

— ECHA POWROTU SZKOŁY P.P.

We wtorek dn. 9 b.m. w restauracji „Europa" odbyła się wspólna wieczerza słuchaczów szkoły Pol. Pań., w której przyjęli udział między innymi zaproszeni Starosta Stefański, pprok. Wajss i Komendant P.P. Wesołowski. Nastrój zebrania był nadzwyczaj serdeczny. Mówcy w przemówieniach swych podkreślali zasługi położone przez słuchaczów szkoły przy obronie porządku na Kresach Wschodnich.

— WYSMIENITY MONOLOGISTA — ARTUR ZAWADZKI W KALISZU.

Artur Zawadzki pierwszy twórca typów charakterystycznych i monologów bawi w Kaliszu i w nadchodzący wtorek 16-go b.m. da się słyszeć w swoich typach w Sali Tow. Muzycznego. Z wieczoru tego połowa dochodu przeznaczona na miejscowe Tow. Dobroczynności.

Rzadki i sympatyczny gość i wyjątkowy artysta cieszyć się będzie u nas prawdopodobnie niewątpliwem powodzeniem.

— EINSTEIN W KALISZU!

Jutro w czwartek 11 b.m. o godz. 8-ej wiecz. w sali Tow. Muzycznego będą miały sfery inteligencji kaliskiej sposobność zapoznania się z problemem względności, który w ostatnich latach zelektryzował cały inteligentny świat.

Wstrzymujemy się z merytorycznem omówieniem tej arcyciekawej kwestji naukowej aż do recenzji odczytu, na razie apelujemy do kaliskiej inteligencji i młodzieży, by skorzystała z rzadkiej u nas okazji i tłumnie odwiedziła odczyt.

— Z RADY MIEJSKIEJ.

Porządek dzienny 23-go posiedzenia Kaliskiej Rady Miejskiej w dniu 11 grudnia 1924 roku o godz. 6½ wieczorem w sali posiedzeń Wydz. Cywilnego Sądu Okręgowego w Kaliszu:

1) Odczytanie protokułu z ostatniego posiedzenia

2) Dostosowanie uchwał: 1) o podatku od przedmiotów zbytku do statutu wzorowego, zamieszczonego w Dz. U. R. P. Nr. 36 z 1924 r. poz. 390, 2) o podatku do postanowień rozporządzenia Min. Spr. Wewn. z dnia 20 paździer nika 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 875) i 3) ponowne przyjęcie reszty wzorowych statutów podatkowych na 1925 rok w myśl rozporządzenia Województwa z dnia 1 grudnia r.b. L. SM. 428/10.

3) Sprawa wywłaszczenia z nieruchomości p. Teodora Deutschmana przy ul. T. Kościuszki 2.. mtr. kw. gruntu celem uregulowania tejże ulicy.

4) Sprawa przyznania Magistratowi m. Kalisza prawa zajmowania lokali, dłużej niż kwartał próżno stojących, oraz nakazania właścicielom domów zniszczonych i niezamieszkałych, by uczynili je przydatnymi do użytku.

5) Sprawa przyznania miejsca pod pomnik dla poległych w walce o niepodległość Polski.

6) Wybór 3 członków Rady Miejskiej do Komisji Sanitarnej przy Magistracie.

7) Wybór z grona płatników podatku od placów budowlanych i gruntów o charakterze budowlanym 2-ch członków i 2-ch zastępców do Komisji lustracyjnej, oraz 3-ch członków do Komisji reklamacyjnej dla wymiaru tegoż podatku.

8) Wybór 3-ch członków Rady Miejskiej wy znania rzymsko-katolickiego dla rozłożenia wspól nie z Dozorem Kościelnym pomiędzy parafian składki kościelnej na remont wieży na kościele św. Józefa i innych budynków kościelnych.

9) Rozpatrzenie pisma Starostwa Kaliskiego w sprawie zezwolenia na urządzenie w lokalu restauracji „Louvre" w Kaliszu przy ul. Grodzkiej kabaretu nocnego.

10) Wolne wnioski.

UWAGA. Na salę posiedzeń Rady Miejskiej może być wpuszczona tylko ograniczona ilość osób postronnych i to za biletami, które otrzymać będzie można od poszczególnych PP. Radnych. W tym celu dla każdego p. Radnego załącza się 2 bilety wstępu.

— TEATR DRAMATYCZNY W KALISZU.

Ja już donosiliśmy, Koło Dramatyczne im. Juljusza Słowackiego występuje z inauguracyjnem przedstawieniem w dniu 13 i 14 b.m. w świetlicy 29 p. S. K.. Dziś ukazały się już afisze oznajmiające nam, że koło wystawia przepiękny dramat w czterech aktach „Śnieg" Przybyszewskiego.

Co nas uderza w ogłoszeniu, to niskie ceny biletów — od 1 do 5 zł. Koło podkreśla tem, że pragnie dać inteligencji wielką ucztę duchową za możliwie najniższą cenę.

Dowiadujemy się również o inowacjach jakie koło wprowadza na grunt kaliski; a więc: przedstawienie rozpocznie się punktualnie, i z chwilą odsłonięcia kurtyny nikt nie będzie wpuszczony una salę. Sala i garderoba będą dobrze ogrzane. wobec tego, wstęp na salę bez okryć głowy i bez płaszczy. W czasie przerw orkiestra 29 p. S. K. pod kierunkiem kpt. Ksionka zaprodukuje kilka poważnych utworów muzycznych.

Reżyserja, która spoczywa w rękach profesora Dzierżyńskiego, oraz dobór artystów amatorów, daje nam rękojmię, że sztuka wystawioną będzie z całą znajomością rzeczy.

Myśl podjęta przez kółko dramatyczne wchodzi więc na tony realne i krzewicielom sztuki polskiej śjemy staropolskie „Szczęść Boże".

— Z UNIWERSYTETU POWSZECHNEGO im. Henryka Sienkiewicza „Ognisko" ul. Górnośląska 53.

W czwartek dnia 11 grudnia dwa wykłady od godz. 7-ej do 9-ej wieczorem.

Z konstytucji „Sejm i Senat" rejent Bzowski.

Z etyki „Wolność człowieka" ks. Śmietanko.

Zapisy uskutecznia się w Ognisku wieczorem. Godzina 10 groszy.

— ROZPORZĄDZENIE W SPRAWIE WETERANÓW.

„Dziennik Ustaw" z dnia 5 bm. zamieszcza rozporządzenie ministra Pracy i Op. Społecznej, wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych w sprawie umieszczenia weteranów powstań 1831, 48 i 63 roku w zakładach opiekuńczych. Ważniejsze ustępy tego rozporządzenia brzmią:

„Weteran, o ile pragnie być umieszczony w zakładzie opiekuńczym, winien się zwrócić pisemnie lub ustnie do władzy admin. 1-ej instancji, właściwej dla jego miejsca zamieszkania, z prośbą o umieszczenie w zakładzie. Prośbę może wnieść również i osoba, opiekująca się nim.

Weteran, przebywający w zakładzie, korzysta bezpłatnie z całkowitego utrzymania, na które łożone są fundusze Min. Pracy i O. Sp. Postanowienia tego rozporządzenia mają zastosowanie i do weteranek powstań".

— KOMUNIKAT ZWIĄZ. OBRONY KRESÓW zachodnich w sprawie osad likwidacyjnych.

Dn. 28 listopada b.r. ukazało się w nr. 274 Monitora Polskiego obwieszczenie Prezesa Gł. Urzędu Likwidacyjnego o przymusowej sprzedaży 225 osad likwidacyjnych. Wniosek przyjmuje komitet likwidacyjny do 28 grudnia br. Wzywamy zatem reflektantów do złożenia wniosków jednakże najpóźniej do 20 grudnia br. o ile zależy na naszem pośrednictwie. Wszelkich informacyj udzielają Biura Okręgowe Związku Obrony Kresów Zachodnich w Poznaniu ul. Fredry 7, w Warszawie Nowy Świat 21. w Katowicach ul. Andrzeja 6, w Grudziądzu ul. Toruńska 6.

— JAKIE PODATKI NALEŻY PŁACIĆ W TYM ROKU?

Następujące podatki należy płacić jeszcze w ciągu obecnego roku. I tak: drugą ratę podatku majątkowego do dnia 10 grudnia. podatek obrotowy, to znaczy wykup świadectw przemysłowych i patentu na rok następny do 1 stycznia miesięczną wpłatę za listopad podatku obrotowego do 15 grudnia i podatek od nieruchomości w gminach miejskich od 1 października do 31 grudnia, płatny jest do dnia 12 grudnia.

Po tym terminie oprócz procentu za zwłokę będą pobierane kary, w wysokości pół procent podatku za każdy dzień zwłoki.

— W SPRAWIE NORM SZACUNKOWYCH DLA ZWIERZĄT HANDLOWYCH.

Jak nas informują, już podpisane zostało i od 1 stycznia 1925 r. uzyska moc obowiązującą rozporządzenie o normach szacunkowych zwierząt handlowych do wymiaru podatku procentowego. Normy te obecnie przedstawiają się następująco: 1) buhaje, woły — szacunek 300 zł., podatek 2 proc. czyli 6 zł.; 2) krowy, jałownik wyżej 2 lat — 250 zł., 2 proc. — 5 zł. 3) jałownik od pó roku do 2 lat — 150 zł., 2 proc. — 3 zł. 4) cielęta od pół roku — 20 zł. 1 proc. — 0,20 zł.; 5) owce, kozy — 20 zł. 1 proc. — 0,20 zł.; 6) jagnięta, koźlęta — 10 zł., 1 proc. — 0,10 zł.; 7) świnie — 150 zł., 2 proc. — 3 zł. Rozporządzenie powyższe obowiązuje na obszarze b. zaboru rosyjskiego i przynosi pewną zniżkę norm szacunkowych oraz stopy podatkowej.

— ARCHITEKTA zeszyt 5-ty zawiera dalszy ciąg pracy p. Skórewicza „O zamku królewskim w Warszawie". Uwagi o projekcie przepisów zabudowania strefowego pióra inż. Ruduickiego i sprawozdanie o ruchu budowlanym w Warszawie. Na tablicach ilustracje z Zamku Warszawskiego.

— „ŚWIAT KOBIECY — REKORD" w nr. 14-tym z 5 grudnia przynosi: „Cechy charakterystyczne mody", Uprzejmość, „Ułan i kobieta" „Cukiernia" c. d. powieści, Listy lekarki" sposób sporządzenia garnituru zimowego dla panów, moc przepisów, porad itp. W dziale żurnalowym 90 modeli.

— NOWOŚCI WYDAWNICZE KSIĘGARNI M. ARCTA.

Poznań — Lwów — Równe — Lublin — Łódź — Wilno.

Karpowiczowa M. i Kruszewska Z. Pieśń w szkole. Wybór piosenek dla dzieci i młodzieży, ułożony metodycznie dla klas siedmiu. Zt. 5. Piąty rok nauczania. Str. 68. Cena 1.20.

Nauczyciel, chcąc systematycznie i metodycznie prowadzić lekcje śpiewu w szkole średniej czy powszechnej, zmuszony był stale szukać materjału w różnych śpiewnikach, aby niekiedy z jednego wybrać zaledwie jedną lub dwie piosenki Chcąc zaradzić tej anomalji, autorki „Pieśni w szkole", na podstawie wieloletniej własnej praktyki pedagogicznej, opracowały podręczniki p.t. „Pieśń w szkole", podzielone na 7 zeszytów dla każdej klasy jeden, z których obecnie wychodzi już zeszyt 5.

„Pieśń w szkole" odda przysługę nauczycielom, szkołom, ułatwi nabywanie podręczników odpowiadających bezpośrednio potrzebom każdego niemal ucznia szczególnie zaś dopomogą w w pracy szkołom powszechnym, zwłaszcza na prowincji, gdzie zdobywanie śpiewników jest bardzo utrudnione. Ułożone metodycznie zarówno pod względem muzycznym jak i pedagogicznym, oparte na materjale czerpanym ze skarbca pieśni polskiej, tak ludowej, jak i z dzieł mistrzów, ugrupowanym, po troskliwym doborze, odpowiednio do poziomu każdej klasy — śpiewniki „Pieśń w szkole" staną się bez wątpienia najpopularniejszym podręcznikiem do nauczania śpiewu.

Dowodem ich użyteczności jest otrzymane już polecenie Ministr. Oświaty do użytku szkolnego.

— NADESŁANE.

Niniejszym podaje się do wiadomości, że dentystka Lampert-Wolpe uchwałą Sądu Koleżeńskiego z dn. 5 grudnia r.b. została wykreśloną z listy członków naszego związku.

Zarząd Związku zaw. Lekarzy-Dentystów w Państwie Polskim
ODDZIAŁ ZIEMI KALISKIEJ.

OFIARY:

L. Gałkowscy zamiast biletów na zabawę „Andrzejki" na Tow. przeciwgruźlicze zł. 10.

# BIULETYN

## SPOSTRZEŻEŃ METEOROLOGICZNYCH STACJI „KALISZ" Państwowej Sieci Meteorologicznej PRZY SEJMIKU

**w dniu 10 grudnia 1924 r. godz. 7-a rano**

| | |
|---|---|
| 1) Ciśnienie powietrza | 765.7 m.m. |
| 2) Kierunek wiatru | E |
| 3) Siła wiatru | 1 m/s |
| 4) Stan nieba | Pochmurno |
| 5) Wilgot bezwzględna | 3.5 m.m. |
| 6) Wilgot względna | 92% |
| 7) Temp. powietrza | —2°.4 |
| 8) Ilość opadów (z doby ubiegłej) | Niebyło |
| 9) Najwyż. temp. (z doby ubiegłej) | +2°.0 |
| 10) Najniż. temp (z doby ubiegłej) | —1°3 |
| 11) Temp. grunt. na głębokości 50 cm. 1 g. pp. | +0°.41 |

# Projekt przerzucenia podatku majątkowego na miasta.

W łódzkich sferach przemysłowo-handlowych wielkie zaniepokojenie wywołało odrzucenie przez senat wniosku, wysuniętego przez ugrupowania lewicowe i mniejszości narodowe, a domagające się odesłania do komisji rezolucji, wzywającej rząd do przedłożenia noweli ustawy o podatku majątkowym w celu zmniejszenia kontyngentu podatkowego rolnictwa na koszt przemysłu i handlu.

Korzystając z obecności w Łodzi senatora dr. Wurcla (Lwów) który w imieniu lewicy postawił wspomniany wniosek, „Głos Polski" zwrócił się do niego z prośbą o szczegółowe oświetlenie tej sprawy.

Zdaniem sen. Wurcla, rezolucja senacka jest pierwszym atakiem sfer ziemiańskich przeciwko ciężarom, jakie na nie nakłada skarb. Jak wiadomo, własność ziemska najbardziej zalega w wpłatach na poczet podatku majątkowego, natomiast mało się o tem wie, że zeznania do tego podatku poczynione przez rolnictwo były humorystycznie niskie.

Wielki przemysł i handel w zeznaniach swych pokrył w zupełności kontyngent, wynoszący dla przemysłu i handlu 316 miljonów złotych, handel drobny i zawody wolne, dla których kontyngent wynosi 125 milj. zł., wykazały w zeznaniach swych blisko 60 milj. zł. Własność ziemska w dotychczasowych zeznaniach wykazała tyl ko sumę 133 milj. zł. czyli pokryła zeznaniami za ledwie czwartą część, przypadającego na nią kontyngentu w kwocie. 500 miljonów zł.

W myśl obowiązujących obecnie przepisów o podatku majątkowym, musiałyby sumy podatkowe, wynikające z zeznań własności ziemskiej, zostać około cztery razy powiększone, celem pokrycia należnej skarbowi kwoty. Orędownik interesów własności ziemskiej, senator Stecki, starał się przeto przy pomocy dat statystycznych wykazać, że przepisany ustawowo podział kontyngentu krzywdzi właścicieli rolnych, albowiem własność ziemska nie reprezentuje połowy ogólnej własności narodowej, lecz zaledwie trzecią część(!!!!)

Przytoczone przez sen. Steckiego dane nie wytrzymują krytyki; tembardziej, że podczas gdy dla oceny wartości majątków ziemskich przyjęte zostały stawki niesłychanie niskie, to ocena wartości przedsiębiorstw i objektów przemysłowych w myśl odnośnego rozporządzenia w każdym wypadku wypada powyżej istotnej ich wartości.

P. Stecki przyjął, jako przeciętną wartość gruntu kwotę 460 zł. za hektar (1 i trzy czwarte morgi), gdy tymczasem cena nawet najlichszego gruntu wynosi znacznie więcej.

Natomiast przepisy określające wartość przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych, w szczególności w zastosowaniu do kupców i rękodzielników, nie prowadzących prawidłowych ksiąg handlowych gdzie przyjmuje się za podstawę szacunku wymiar obrotu za pierwsze półrocze 1923 r. zwaloryzowany podług kursu 1 zł. równa się 20,000 mkp., doprowadzają często do wymiarów tak wysokich, że najmniejszy rzemieślnik we dług tego szacunku winien posiadać majątek odpowiadający obszarowi przeszło 20 hektarów gruntu, a majątek kupca 3-ciej lub 4-ej kategorji przy takim wymiarze równa się obszarowi 40—50 hkt. — a więc majątkowi, który zalicza się w poczet średniej własności ziemskiej. Dlatego inaczej musiały wypaść zeznania przemysłu, handlu i rękodzieł, a inaczej zeznania własności ziemskiej.

Dokładne porównanie możliwem będzie dopiero po ogłoszeniu przez ministerstwo skarbu wszystkich cyfr i dat, odnoszących się do wymiaru podatku majątkowego. Dlatego to sen. Wurcel wystąpił z wnioskiem, by odesłano rezolucję sen. Steckiego z powrotem do komisji, by ta powzięła uchwałę na podstawie dokładnych badań istotnego stanu rzeczy.

Sen. Wurcel wyraził zdziwienie, iż w tej par exellence gospodarczej sprawie, która z układem stronnictw politycznych w senacie nie ma nic wspólnego, zasiadający po prawej stronie reprezentanci przemysłu i handlu, przystosowali się w zupełności do życzeń senatora Steckiego i sprzeciwili się odesłaniu rezolucji do komisji, głosując za nią! Wynik głosowania jest znany. Przeciwko rezolucji głosowało Wyzwolenie P.P.S., mniejszości narodowe przy abstynencji niemców.

Rezolucja nie oznacza oczywiście uchwalenia noweli, o której nie wiadomo, czy rząd wogóle ją wniesie do sejmu.

Gdyby to nastąpiło, wówczas dopiero rozpocznie się w sejmie i senacie właściwa nad tą sprawą dyskusja.

Jakie skutki, wywołałaby ewentualna zmiana ustawy o podatku majątkowym, lprzeprowadzona w myśl życzeń senackiej komisji, przewidzieć łatwo.

Dziś już wiele przedsiębiorstw przemysłowo-handlowych upada pod ciężarem podatków. Podwyższenie kontyngentu podatku majątkowego, obciążającego miasta, zmiotłoby z powierzchni ogromną ilość (zwłaszcza drobnych) jednostek gospodarczych.

# Jaką powinna być żona?

Rozwody stają się w obecnych czasach zjawiskiem coraz częstszym, niemal codziennem. Powody tych rozwodów bywają oczywiście najrozmaitsze, jedakowoż najczęściej przyczyną rozstania jest fakt, że małżonkowie nie mogą się zgodzić ze sobą.

Angielka, lady Alesander, która często zabiera głos w sprawach tyczących kobiety, miłości małżeństwa, oświadcza, w jednym z pism londyńskich, że najczęściej wina rozwodu leży po stronie kobiety.

Gdyby każda zamężna kobieta, powiada lady Aleksander, zwracała uwagę, na złote zasady, które uwzględniać się musi, jeżeli się chce zatrzymać męża przy sobie, to nie słyszelibyśmy o tylu rozwodach. Pierwsze przykazanie dla zamężnej kobiety brzmi: „Staraj się mężowi swojemu zawsze podobać i dlatego dbaj o twoją powierzchowność". Choćby gospodarstwo jak najwięcej zajmowało kobietę, choćby dzieci i troski domowe zabierały jej jak najwięcej czasu, jednakowoż nie wolno mężatce zapomnieć, że gdy mąż wraca do domu, powinna wyglądać ładnie i świeżo, choćby się miała uciekać do pomocy pudru i szminki. Nic szybciej nie zabija miłości, jak czerwony nos, albo nieczysta cera.

Przytem kobieta musi brać udział w kręgu zainteresowań swojego męża, chociażby ją te jego sprawy nudziły. Każdy mężczyzna lubi mówić o tem, co go interesuje, a kobieta, która umie wysłuchać i odpowiednio doradzić, przywiązuje go silniej do siebie. Nie wiele jest takich kobiet, które sobie uświadamiają, jak bardzo zależy mężczyźnie na takiem duchowem współżyciu, i jak silnie przywiązuje go do kobiety to przekonanie, że jest zrozumianym.

Jeszcze jedno a może najważniejsze. Mężatce nie wolno zapominać, że formy miłości u mężczyzny ulegają metamorfozie. Jako małżonek, nie chce on już żonie nadskakiwać, ale chce żyć spokojnie i wygodnie. Jeżeli kobieta wymaga od męża ustawicznej galanterji, rozmaitych rycerskich usług, jakich wymaga się od adorata, to życie dla mężczyzny staje się przykrem i nużącem. Czasem dobrze i w porę przyrządzony obiad ma dla męża większe znaczenie, aniżeli namiętny pocałunek. Jeżeli kobieta potrafi zrozumieć męża i dogodzić jego upodobaniom, to z pewnością przywiąże go silnie do siebie.



Redaktor K. RADWAN. Druk „Gazety Kaliskiej", Aleja Józefiny 1. Wydawca — „Gazeta Kaliska" Spół. z ogr. odp.